

Mammuth Szibériában. Ezelőtt 26 évvel a szibériai Léna torkolatánál teljesen ép mammuthot találtak a hóban. Azóta gondosan őrzik, nehogy úgy járjanak vele, mint a többi mammuthokkal, melyek kiasatván sok ezredéves sirjokból, rögtön elrothadnak. Most azonban az orosz éjszaksarki társaság elhatározta, hogy az óriás állatot kiasatja dr. Bunge vezetés alatt, de a dolog nehezen megy, mert a jakutok nem akarnak a dolgra vállalkozni, babonás tisztelettel lévén elgelye az özvívny előtti állat iránt.

Jótevény hagyomány. Sápó Lajos kabai ref. tanító közelebb végrendeletet tett, s nem lévén gyermekei, egész vagyonát, a mely mintegy 30.000 fitra rug, népevelési czélokra hagyományozta.

Igazítás. A fentebbi közleményből mult heti számunk 133-ik lapján nyomdaihibából csak az utolsó sor jelent meg, a minek ott így nem volt értelme.

A „Jogtudományi Közlöny” február 27-iki (9-ik) száma a következő tartalommal jelent meg: A pótbírói törvényjavaslat. I. — A szabaddalmi jog szabályozásának alapelvei. Dr. Dell'Adami Reszó budapesti ügyvéd. — Jogirodalom: Die Gebühren-Ordnung für Rechtsanwälte von 7. Juli 1879. Erläuterung von dr. Fr. Mayer kaiseri. geb. Oberregierungs-rath. Dr. Székely Miksa budapesti ügyvéd. — Törvénykezési Szemle: Nyitl kérdések büntető bíróságaink gyakorlatából. Dr. Illés Károly nyug. kir. ügyész, gyakorlati ügyvéd. — A kötelező örökösök eljárási kérdése. — Különlétek.

MELLEKLET: Curiai Határozatok — A magyar kir. pénzügyi közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatai.

HALALOZÁSOK.

ARANY JÁNOSNÉ temetése február 21-ikén délután ment végbe az akadémia palotájából. Az utolsó szóban volt a díszesen felöltött ravatal; a nagy költő özvegye, egymásra kulcsolt kezekkel nyugodott az érzékporsóban, mely gyönyörű szép koszorúkkal volt elhalmozva. A halott lábainál Arany László koszorúja volt elhelyezve: „Édes jó anyámnak, gyászoló fia.” A ravatal előtt fektött Arany Lászlóné koszorúja: „Édes jó anyósának, gyászoló menyje, és Szél Piroksa koszorúja: „Édes jó nagyanyjának, gyászoló unokája.” Koszorút küldött: Szalonta város „Tisztelete jeléül” felirattal. A rokonok, a család tisztelői is nagy számmal küldtek koszorúkat. Szalontáról külön küldötték hozta el a koszorút. A gyászoló közönség sorában képviselve voltak az irodalmi és tudományos körök. A miniszterek közül Trefort jelent meg; ott volt Perczel Béla kuriai elnök is. A családhoz közel állók a lakásban gyűltek össze, s onnan kísérték le a koporsót az udvarra. A gyász-ének után Szász Károly ref. püspök megható halotti beszédet mondott, mire ismét karének következett, aztán a koporsót a koszorúkkal dusan megrakott négylovas gyászkocsira tették s ezzel megindult a menet a kerepesi temető felé, hol Szász Károly rövid imája után a koporsót Arany Jánosé mellé temették.

BOBOSNYAI PÁL, a szabadságharcban huszár százados, Maros-Vásárhelynek volt polgármestere, két ízben képviselője, mint egy febr. 26-án érkezett távirat tudatja, meghalt.

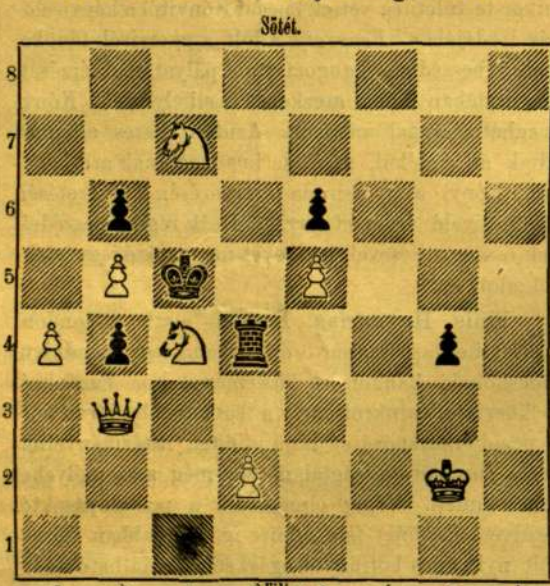
Elhunytak még a közelebbi napok alatt: **MARZIK VIKTOR,** Hevesmegye alispánja, a megyének már a korábbi évtizedekben is derék tisztviselője, 1875—81-ben a tiszai-nánai kerület országgyűlési képviselője s mint ilyen, a függetlenségi párt híve, a hevesmegyei gazdasági egyesületnek tiszteletbeli elnöke, az egri kaszinó elnöke, tisztelt férfit, 60 éves korában, Egerben. — **Dr. KEMÉNY HUGÓ,** a soproni kath. főgymnázium jeles irodalom-tanára, a Benedek-rend tagja, 28 éves korában. — **ZERÁNY LAJOS,** főgymnáziumi rendes tanár, ki tizennyolcz évet töltött e pályán, 44 éves korában, Ungvárt. — **MELCZER KÁLMÁN,** evang. algymnáziumi tanár, 44 éves korában, Békés Csabán. — **IRÁSZ IMRE,** veszprémmegyei nagybirtokosnak haláláról már napok előtt irtak a lapok, de a hir korai volt, megzafolták, azonban a czafolat után azonnal megjött a másik hir is, hogy a derék öreg ur, ki a közügyekben nagy kora daczára is oly tevékeny részt vett egész az utolsó időkig, hosszabb betegkedés után hatalmas birtokán, 83 éves korában elhunyt. — **KNEIFEL ANTAL,** a budavári főplebánia zenekari igazgatója, az egyházi zene egyik képzett művelője, harmincz év előtt a német színház tenoristája, később több intézet énektanára. — **MÖSSNER SÁNDOR,** a Kunz és Mössner cég társa, a fővárosi kereskedői kar egyik tisztelt fiatal tagja, 30 éves korában, Meránban, hol gyógyulást keresett, s honnan holttestét Budapestre szállították. — **KUNZEL KÁROLY VIKTOR,** fővárosi kereskedő, 25 éves korában, Budapesten; ugyanitt **NESSI PÉTER,** háztulajdonos és kéményspródmester, Somssich Pál szögora. — **KOVÁCH GYÖRGY** földbirtokos, 84 éves korában, Tisza-Füreden. — **CSÁNYI KÁROLY,** Kecskeméti város áruszéki jegyzője, 58 éves korában. — **KOPÁCSY KÁROLY,** Miskolcz város érdemes polgára, 55 éves korában. — **Dr. HENCZ AGOST,** ügyvéd, 33 éves korában, Keszthelyen.

Id. SZADÓ JÓZSEF, ügyvéd, 87 éves korában, Tállyán. — **SZIKLAY BELA,** a hg. Eszterházy-uradalnak nyug. főmérnöke, 65 éves korában, Ungvárt. — **BEDE ANTAL,** közalapítványi uradalmi nyug. tisztartó, 83 éves korában, Aradon. — **MOLNÁR MIKLÓS,** gyógyszerész, Csabán. — **SOMOGYI LAJOS,** városi hivatalnok, Debreczenben, 57 éves korában. — **NAGY GYULA,** kir. illeték kiszabási számítt. Szamosújvárt. — **BORBÉLA JÁNOS,** a hasonló nevi fővárosi ismert építész és édes-anya, 68 éves korában, Ujvárt. — **CZIGLÉNYI LAJOS,** megyei tisztviselő, a szabadságharcban honvédszázados, 75 éves korában, Esztergomban. — **TÓTI MR. HÁLY,** adótitst, 31 éves korában, Szegeden. — **MIHALOVICS MIKLÓS,** kereskedő, 32 éves korában, Nagy-Becskerekben; ugyanott **RIEGER JÁNOS,** orvosnövendék, 23 éves korában. — **FEUER MR. HÁLY,** félegyházi kereskedő. — **KLENYANSZKY JÁNOS,** a pozsonyi akadémia harmadéves evang. theologusa, 22 éves korában, Csőváron. — **VÁRADI GÉZA,** dr. Vári Antal ismert írónk hat éves fia, hosszas betegkedés után. — **GERE MIKLÓS,** bizonyára az ország legöregebb embere, százhet éves korában a bihari Hegyköz Pályiban. — **ORBÁN GYULA,** acsai postamester, 32 éves korában.

Özv. NOSZLOPY IGNÁCZNE szül. Barcza Etelka, néhai szeptemvir és udvari tanácsos özvegye, 75 éves korában, Pápán. — **TURÓCZY SZÉKELY VILMA,** Turóczy Adolf pénzügyi főtanácsos és főválogazgatónak s nejének szül. Szász Augustának 28 éves leánya, szülyos szenvedés után, Budapesten; ugyanitt **SZABÓ ERZSIKE,** néhai jeles írónk Szabó Rikhard leánya, kinek koporsóját menyasszonyi koszoru is borította, s kinek temetésén Szász Károly ref. püspök mondott szép beszédet, 19 éves korában. — **Özv. BESZÉDES JÁNOSNÉ** szül. Radocsay Etelka, fővárosi háztulajdonosnő 53 éves korában. — **Herzog HOHENLOHE-WALDENBURG MIKLÓSNÉ** szül. Esterházy Sára herczegnő, hg. Eszterházy Pál nővére, Stuttgartban. — **Özv. JANKA PÉTERNÉ,** Janka Sándornak, a „Bereg” szerkesztőjének édesanyja, 62 éves korában, Barkaszon. — **PUSKÁS BALÁNA** szül. Szász Ilona, 30 éves korában, Kolozsvárt. — **PETROVICS GRÖGNYÉ** szül. Jónesku Heléna, 49 éves korában, Pécskán. — **Özv. BIKÁSSY SÁNDORNÉ** szül. Litschner Karolina, 73 éves korában, Bereg-Rákoson. — **BAKALÁRZ KÁROLYNÉ** szül. Tormay Antónia, mérnöklari őrnagy özvegye, Tormay Béla miniszteri tanácsos nővére, 34 éves korában, Budapesten; ugyanitt **Özv. MÁTYÁSSY ISTVÁNNÉ** szül. Pongrácz Erzsébet, Udvarhelyi Miklós néhai színész és színigazgató első neje, a régi évtizedekben maga is kedvelt színésznő, 72 éves korában. — **Özvegy WERESS LAJOSNÉ** szül. Nagy Anna, 73 éves korában, Tordán.

SAKKJÁTÉK.

1319. számú feladvány. Berger J.-től.

Világos indul s a negyedik lépésre mattot mond.

Az 1314. sz. feladvány megfejtése
Chochoholous Gy.-től.

- Megejtés.**
1. Ha3-b5	---	Hd8-b7 (a)
2. Hb5-d4	---	Ff3 t. sz. (b)
3. Hd7-f6†	---	Ke4-e5
4. F2-f4 matt.		
- a.**
1. ---	---	Ke4-f5 (c)
2. Hb5-d6†	---	Kf5-e6
3. F7-f8-H†	---	Ke6-e7
4. g5-f6 matt.		
- b.**
1. ---	---	Hb7-e5
2. Vd3-e3†	---	Ke4-d5
3. Hd7-b6 matt.		
- c.**
1. ---	---	Ff3-d1
2. Hb5-d6†	---	Ke4-f3
3. Vd3-e3†	---	Kf3-g4
4. Hd7-f6 matt.		

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. Andorfi S., Kovács J. — *Az Erkel-sakk-társaság nevében:* Exner Kornél. — *Veszprémben:* Roland Károly. — *A pesti sakk-kör.*

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

B. M. S. A szerb népköltészetből vett darabok elég érdekesek. Nem tudjuk mennyiben igaznak s mennyire híven vannak visszaadva. Pl. a szerb népköltészet nem ismeri a rimet: a fordítás pedig rimelve van, ez már lényeges eltérés. Gyamus a „Recipe” cziműnek mind tárgya, mind hangja: 1700-ból világos anachronismus. A „Halászlé” is sokkal modernebb és nyugatibb, mintsem igaz lehetne. „Az átok” szép, de úgy látszik szintén bővített rajta az átdolgozás. Ez okokból kételkedünk a közléssel, a mi-ben még az is gátol, hogy a verselésen (különösen a felesleges rimelésen), sőt itt-ott a nyelven is, sok volna a javítani való. — A két eredeti sem közöl-hető; különösen a „Nagyptéken” czimű oly zavaros, hogy lehetetlen eligazodni rajta.

Czigány tragédia. Hogy a családott (nem megs-csált) legény a vízben, egy lányképet lát, a ki őt ma-gához hujja, hűséggel biztatja: elég jól gondolt (bár nem új, de kivételben mégis új) vonás; hanem ezen az egyen kívül aztán nincs is semmi az egész balladában, a mi úgy a hogy van, megállhatna. Csak el van nagyolva az egész; semmi gond a kidolgozásra s épen azért egy sora sem kap meg, mintha csak a legelső próza volna.

A vadász. Csakugyan Schiller; csakhogy nincs besorozva költeményei közé, hanem a „Tell Vilmos” czimű szimfóniában éneklé Walter, a Tell fia. A fordítás kezdőtől elég jó, de csakis kezdőtől; a műfordítás igényeinek távolról sem felel meg. — A most bekl-dított eredeti is telthetősre mutat, de a közölhetés mér-tékét még nem éri el.

Nem közölhetők. Népdal. (Egy leány dala.) — Akadály. Sétán. Romanza. Látod? — A sirig hű ked-ves. Hazámhoz. — Kis madárka. Vigasz.

Tartalom.

Szöveg: Jókai Mór hatvanadik születésnapján. Tóra Kálmántól. — Utazás ismeretlen állomás felé. 1849. ápril 23-tól május 5-ig. 3. A „Verhőrs”-ök. — Drága lelkek... (Költemény) Dömény Józseftől. — Adalékok a czimek történetéhez. — Egyeleg. — Az abu-halfai és gakkuli forrásoknál. — Egy est az országos tanítóképző-intézetben. — Egy fényegető tisztök. — Egy spiritismus titka. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi újság? — Halalozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mon-danivaló. — Hetinaptár.

Képek: Jókai Mór. Ellinger Ede fényképe után. — Jókai Mór 24 éves korából. (Saját egykoru rajza után.) — Jókai Mór 18 éves korából. (Saját egykoru olajfestménye után.) — Jókai Mór édes anyja. (Jókai M. olajfestménye után 1843-ból.) — Emlékezetes helyek Jókai Mór életéből: 1. Születési háza Komáromban, 1825-ben. 2. Gyermekkori lakháza, Komáromban, az emléktáblával (mostani fénykép után). 3. Stáció-utcai háza 1882-ből. 4. Stáció-utcai házának udvara 1882-ből. 5. Svábhegyi nyaralója 1884-ben. (Dörre Tivadar rajza.) 6. Nyaralója Balaton-Füreden (Fény-kép után). 7. Dolgozó-szobája 1885-ben. (Dörre Tiva-dar rajza.) — Az angolok Szudánban: 1. Az abu-halfai forrásoknál. 2. A gakkuli forrásoknál. — Bellini kötélkelet föloldva. Az összekötőzt kezek. Bellini a székhöz kötözve.

HETI NAPTÁR. Márczius hó.

Nap	Katholikus és protestans	Görög-Orosz	Izraelita
1 V. D. Albin pk. hv. D. Remin	17 F. 2 Tód. Tyr.	14 Kis. Pur.	
2 H. Szimpl. p. hv. † Szimpl.	18 Leo pápa	15 Sus. Pur.	
3 K. Kunigunda sz. † Ginda	19 Arkip.	16 Judás	
4 S. Kázméz hitv. † Adorján	20 Leo pk.	17	
5 C. Öszéb vt. † Frigyes	21 Timót.	18	
6 P. J. Gyócs. eml. † Fridolin	22 Jen. sz. vért.	19 Kápriel	
7 S. Aq. Tam. egy. † Felicitás	23 Polikárp.	20 S. Tó P.	

Holdváltozásai: ☾ Utolsó negyed 8-án 8 óra 10 pk. este.

Felelős szerkesztő: **Nagy Mikló.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Nyers selyem bastruhá-kat (egész selyem) 9 frt 30 kr. egy teljes öltönyre, valamint ne-hezebb minőségeket is, szállít, legkevesebb két öltönyre valónak megrendelésénél, vámmente-sen a házba, Henneberg G. (kir. udvari szállító) selyemgyári raktára, Zürichben. Minták pósta-jordultával. Levéldij a Svájczba 10 kr.

(Három krajczárral) naponkint eszközölni lehet testünknek alapos tisztogatását s ezáltal egy egész sereg betegségeknek eljött vehetjük, melyek a táplálkozás s emésztés rendes menetének megzavarásából (székrekedés, gyomor-, máj-, és epebajok, s aranyeres bántalmak vértelulás, étvágy-hiány, stb.) erednek. Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsa-ait értjük s tisztító eszköz alatt, melyből egy dobozzal 70 kr-ért kaphatni a gyógyszerárakban. Megfigye-lendő, hogy a doboz czimlapján rajta van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása.

10-IK SZÁM. 1885. BUDAPEST, MÁRCZIUS 8. XXXII. ÉVFOLYAM.

Kiltszámú fölitétek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: félévre --- 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK: (egész évre 6 frt félévre --- 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: (egész évre 3 frt félévre --- 3 * Keltetési előzetesekhez a postaiag meghatározott vitéldij is csatolandó.

VÖRÖSMARTYNÉ CSAJÁGHY LAURA.

† 1882. febr. 13.

PETŐFINÉ SZENDREY JULIA.

† 1868. szept. 6.

ARANY JÁNOSNÉ ERCSEY JULIÁNNA.

† 1885. február 19.

TOMPA MIHÁLYNÉ ZSOLDOS EMILIA

† 1880. nov. 29.

KÖLTŐK FELESÉGEI.

A KÖLTŐKNEK nemcsak kedveseik, Dantének Beatrice, Petrarcanak Laura, Goethének Friderika és Steiné, hanem feleségeik is érdekes lélektani tanulmányul szolgálnak arra nézve: nagy szellemek, a képzelet és szív emberei, mily nőkhöz kötötték életük sorsát, szívök válaszára szerint.

Jókai azt mondja: «Férfi sorsa a nő» — s ezt be is bizonyítja egy példán, a mennyire kivételes és talán meg sem történhető essettel bizonyítani lehet; mi négy példával bizonyíthatnók, hogy a férfi tükrö — melyből szellemi alakja visszاسugarzik — a nő, a kit magának választott.

Vörösmarty, miután ifjúkori első szerelmének, Perczel Etelka iránt, utolsó fellobbanása is rég elhamvad már s két évtizednél tovább a szerelem szívétől sem férgőzhettek, mikor már meglett férfi volt, túl a negyven éven, akkor gyulad szive ismét szerelemre, igaz és szenvedélyes érzésre, egy egészen fiatal leány iránt, a ki már rég tisztelte a költőt, lelkesedett is költészet iránt, de meg sem álmolta, hogy annak ő lehessen új s maradandó bálványává. Gyulai Pál, Vörösmarty életrajzában, érdekesen írja le a viszony keletkezését. Csajághy Laura a Bajzáné huga volt; Vörösmarty Bajzákkkal egy házban lakott s nálok kosztozott, mégis ugy szólván véletlenül látta meg Laurát, ki testvére látogatására jött Pestre. Laurának érdekes arca volt, — írja Gyulai, — szép szeme, hollófeke haja, könnyed karcu termet. Bájaait öltözteteli jó izél emelte. De legfőbb hája mégis vidam szellemében rejlett. Elméjének természetes finomsága, kedélye könnyed, játszi hullámzása, mely ép oly távol volt a kaczérságtól és szeszélytől, mint a keresetségtől és affektációtól, különösen jól hatotak Vörösmartyra s érzelmes derültségre hangoztak, valahányszor körébe lépett. Vörösmartyt magát is meglepte a szerelem, melynek sovágásáról már rég elszokott; de Laurát még inkább, a ki nem is álmodott arról, hogy Magyarország első költőjét, — a kevés szavu, komoly, meglett kora férfút, mint epedő szerelme lát-hassa lábainál. Bajza volt aztán a közvetítő közöttük, a ki megértette őket egymással; — s a «Merengő» — kit Vörösmarty oly szépen, inkább a komoly barát, mint a szerelmes hangján énekel meg — hűn szerető élettársa lön a költőnek, gyermekei anyja, dicsőségének osztályosa, bujdosásában vigasztalója, holta után őt soha nem feledő özvegye.

Másforma nő ílett *Petőfihez*. A féktelen képzeletű, bár mély kedélyű, a szenvedélyeiben túlságokra hajlandó költőnek hozzá hasonló leány lehetett csak az eszménye, vagy is olyan, a ki ő magához hasonlóan hitt; a ki szerelmeért mindent, családát, nyugalmát, világi előítéleteket, anyagi jólétet feláldozzon; a ki őt akár a világ végeig kövesse, ha másképp nem lehet, apaóttokkal egyetlen hozományul; a ki rajongani tudjon szerelme tárgyáért, s követni bírja a költő lelke röpülését; s a ki, ha meghal és sirba száll is, «még akkor is, ott is, örökre szeret» — a kiről azt, hogy «eldobja egyszer az özvegyi fátvölt» még fölteni se lehessen. Ilyen leányt vélt találni *Petőfi* Szendrei Juliában s lángoló szerelmük, törésre mindig kész elhatározásuk le is küzdött minden akadályt s kivirta célját. Julia, férfiasan rövidre nyírva viselt hajával, karcu termetével, kised finom alakjával, lángoló és epedő szemével, szikrázó szellemével s rajongó ábrándozásával — nemcsak költőjét bilincselte magához, hanem kedvenc alakja lett a fiatal irodalom köreinek, majd a forradalmi

mozgalmas napoknak; s ez tetszett *Petőfi*nek, a ki előbb egy második *George Sand*-ot, aztán egy új *madame Roland*-ot vélt látni neijében. Két évet — egész haláláig — boldog szerelemben élt át vele a költő, de az ifjan maradt özvegy nem valósítá meg azt az álmát, hogy soha se dobja el az özvegyi fátvölt.

A Virágregék s a hazafias allegoriák költője, *Tompá*, a tündér *Borsod* s százbérczű *Gömör* szülőtte és lakója, a bejei, keleméri és hamvai kedves református pap, a vidéki uri családok tisztelőtlenek s *Gömör* lelkes hölgyei rokonszenvenek méltó tárgya — a nemes családok leányai közül választhatta s választotta is nejét magának. Mikor dévaj tréfálkodással azt énekelte «Ne házasítsatok barátim — A lány szeretőnek való», eszébe sem volt, hogy pajkos dala e refrainjét megvalósítsa. Sem papi hivatalának szigorú tisztessége, sem jellemének komolysága s kedélyének mélysége nem engedték ezt. Nem egy leánynak mélyen bele nézett ugyan a szemébe, de csak azért, hogy lelke fenekéig lásson, s nem egy leány, lesütött szeméből lopva felpillantással viszonzotta a esinos külsejű, komoly szándékú s tisztas állású költő tekintetét. De ő megtalálta s kiválasztotta közülök a magáét, a ki legjobban, a ki igazán, a ki egészen hozzá illett. — *Zsoldos Emmi*, *Bunyában*, a sajpárti kis faluban; olyan leányt, a ki őt megértette, megszerette, neki adta szívét, lelkét, magát s neki szentelte egész életét, még a halálos elválás után is. Olyan összeült, olyan kedves egy pár volt! Vidámak, egészségesek, nemes szívűek, eszményiek s mégis igazak. Ők egymástól nem követeltek egyebet, csak hű szerelmet, s a világtól sem egyebet, csak hogy hagyja őket boldognak lenni. Mind a kettőt meg is nyerték. De boldogságuknak állandóságot is kéri elfeledték. Az első gyermekkel megjött a gyöngé alkatu asszonynak az első súlyos betegség; a második a még súlyosbodott; a harmadikkal halálössá vált. A gyermekek szépek, sokat ígérők voltak, egészségeseknek látszottak; aztán egyszerre, hirtelen — mint a virág, ha a dér megüti — elhervadtak, elhaltak. Anyjok utánok roskadt; apjuk kétségbeesett. A teljes boldogság után a váratlan boldogtalanság megtörte az erős embert. S a legvidámabb tréfák kedélyes embere — szívűbajt kapott, mely sirba vitte. Hanem előbb megkinozta, meggyötörte; éles tüzes fogókkal szedte le husát, szedte szét idegszállait. A beteg asszony, hogy a beteged férjét ápolhassa, csudálatosan felüdült — s ereje el sem hagyta, míg *Tompán*ak szüksége volt rá. Kettén, együtt szenvedve, kétségbeesve, reménykedve, visszaélték a mult boldogságát, melyről már csak a temetőben levő virágos sir tanuskodott, — s előre élveztek azt az elmulthatatlan boldogságot, mikor már mindnyájan együtt lesznek, ugyanabban a virágos sirban, melyre ablakukból kiláttak. . . S aztán ez is beteljesedett.

A negyedik párnak, *Aramnyak* és *Aramnyé-**nak*, csekély változattal ugyanez volt a története. Nem csoda, hogy *Tompán*éval oly igen nagyon szerették egymást; sorsuk, jellemük oly hasonló; csak hogy *Tompáné* fiatalabban kezdvén meg a testi-lelki szenvedések iskoláját, érzékenyebb s beteged kedélyű lett mint *Aramnyé*, a ki szívben-lelekben egészséges volt s maradt igen sokáig. Egyszerű házas nő, gondos és takarékos gazdasszony, a férjét az élet apró gondjaitól megkímélte s neki a munkára kedvet és nyugalmat biztosított. Csak a minap, halála alkalmából, jellemeztük e ritka nemességű nőt — s ma azért ekkor csak hivatkozni azokra, miket felőle akkor mondtunk.*

* Lásd a «Vasárnapi Ujság» 1885 évi 8. számát.

Most már mind a négy költő a dicsőség országában van, a csillagok közt s mind a négy asszony is elköltözött. Poraikat már csak az emlékezés örzi s szellemi alakjuk jellemképei — érdekes tanulmány az utódoknak. — a — r —

NÉGY KÖLTŐ, NEJÉRŐL.

A merengőhöz.

(Laurának.)

Hová merült el szép szemed világa?
Mi az, mit kétes távolban keres?
Talán a múlt idők setét virága.
Min a csalódás könnye rezgedez?
Tán a jövőnek holdas fátvöltében
Íjesztő képek réme jár feléd.
S nem bízhatol sorsodnak jóslatában,
Mert egyszer azt esáloton keresed?
Nézd a világot: annyi milliója,
S köztük valódi boldog oly kevés.
Ábrándozás az élet megrontója,
Mely, kancsalul, festett egékbe néz.
Mi az, mi embert boldoggá tehetne?
Kincs? hí? gyönyör? Legyen bár mint özön,
A telhetetlen elmerülhet benne,
S nem fogja tudni, hogy van szívöröm.
Kinek virág kell, nem hord rózsaberket;
A látni vágyó napba nem tekint;
Kéjt vesz, ki sok kéjt szorakozva kerget;
Csak a szerénynek nem hoz vágya kint.
Ki szívben jó, ki léleken nemes volt,
Ki életszóját el nem etéte,
Kit gég, mohó vágy s fény el nem varázsol,
Földön honat csak olyan leheté.
Ne nézz, ne nézz hát vígyid távolába!
Egész világ nem a mi bírtokunk;
A mennyt a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk.
Múlt és jövő nagy tenger egy kelnek,
Megférhetetlen oly kicsiny tanfán;
Hullámin holt fény s ködvárak lebegnek,
Zajától felrémli a szívamagány.
Ha van mihez bízhatnod a jelenben,
Ha van mit érezz, gondold s szeress,
Maradj az élvel kínáló közelben,
S tán szebb, de esálább távol ne keress,
A birhatót ne add el álompénzen.
Melyet kezdedbe hasznal szorítsz:
Várt ádvőd kince bánat ára leszen,
Ha kart hízegő ábrándokra nyemsz!
Hozd, oh hozd vissza szép szemed világot;
Úgy térjen az meg mint elsállt madár,
Mely visszajő ha meglelé zóld ágát,
Egész erdő viránya esalja bár.
Maradj közöttünk ifjú szeমেiddel,
Barátod arcán hozd fel a derüt:
Ha napja lettél, szép delét ne vedd el,
Ne adj helyette bánatot, könyűt.

VÖRÖSMARTY.

Hozzám jöss-e?

Csilagnak születél
Magasban, fényesen.
Belőled itt alant
Kis mécsvilág leszen,
Mely csak szük házamat
Világosítja meg:
Leány hozzám jöss-e?
— «Ifju, hozzád megyek!»

Hallod mikit beszél
Felsőem a világ?
Hallod, mikép rém
Kigyót-békát kiált?
Ha igaz a hír, én
Nagyon rossz lehetek:
Leány hozzám jöss-e?
— «Ifju, hozzád megyek!»

Apád egyetlen egy
Örömsugára vagy,
Eljöttöd kebliben
Rideg, vad éjet hagy,
S haragja, búja, mint
Két rém, velünk lebeg:
Leány hozzám jöss-e?
— «Ifju, hozzád megyek!»

PETŐFI.

Oh! ne nézz rá m. . .

Oh! ne nézz rám oly sötéten
Pályatársá életemnek,
Mint midőn az ősi felleg
Huzza árnyékát a réten;
Nézz szelíden, nézz mosolygva:
Férfi az élet gondja.

Bárha csügged hiv barátod,
Nincs enyelgő tréfa nyelvén,
S a komény sors véze kelvén
Arczom elborulni látod;
A te szíved ez ne nyomja:
Férfi az élet gondja.

Dörgve hull a nagy zuhatag,
Szírhez illik rémes árnyék;
De szelid a róna-téjék,
Zengve lejt a völgyi patak,
Mely a zöld virányt befolyja;
Férfi az élet gondja.

Hát ne nézz rám oly sötéten;
Zúgjanak bár kűnn a vészek,
Csak ez a kis enyhe fészék,
Ez maradjon mindig épen:
Szívem a bajt könnyven hordja:
Férfi az élet gondja.

ARANY JÁNOS.

Távolból.

1852.

Nyugszik a nap, alkonyodni készül,
Haza megy a lellem e vidékről;
Hogy az estét edes lakta-földe
S kedveseinek közelébe' töltsé.

Ott jár már a szép Sajó-vidéken,
Alig várja, hogy hazájig érjen:
Hogy az ákáz csendes alkonyában,
Égő ajkad' megesókolja lágyan.

Ott, hol téged most sohajtvá látlak,
Almodoztam egykor én utánad!
Mit ott hagytam, mind ledkedre szálljon:
Az a remény, az a fényes álom!

És meleggel tartás szívéd' addig,
Míg vállamra hű fejed hanyatlik,
S felvidul a kis családi fészék,
Hova vágyom, hova visszatérek!

Voltam egykor, nem vagyok már sólyom,
Tulreplün bérezeken, folyókön;
Az én vágyam nem sziklara fészék,
Megelégnék kis bokor tövével.

Hír, dicsőség földmiléje csattog:
S elismulnak lelkeim e hangok,
A mi rá hat, a mi elragadja:
A boldogság házi pityapalatyja.

Meghiit köblön, szép családi élet,
Tarlson is meg mind halálíg véled!
Melyre e vágy és reményvel váltig
Élgyötört szív régen visszavágyik.

Mert ha nincsen kis kezéd kezembe':
Messez vagy te nékem, messze messze!
Mégis ugy-e: menjek bár világot,
Közintk a lánc mérese, mégse tágul!?

Nyugszik a nap, alkonyodni készül,
Haza ment a lellem e vidékről,
Hogy az estét edes lakta-földe,
S kedvesei közelében töltsé!

TOMPA MIHÁLY.

UTAZÁS ISMERETLEN ÁLLOMÁS FELÉ

1849. ápril 2-től május 5-ig.

3. Sz. Scholastika.

Gyermekoromban midőn a gimnázium első osztályát elvégeztem, Sz. Scholastikát ábrázoló rézmetszetű képesekét kaptam jutalmul. Ismertem ugyan a szentnek nevéét már előbb is, mint szent Ágoston hugáét, de csak annál élénkebb örömmel fogadtam most az arczképét. A kép régen elszórodott, de emlékéit megöriztem, és arra is emlékszem, hogy a napot, mely a naptárban nevéét viseli, mindig némi bizonytalan reménnyel vártam.

Szomorun teltek a napok és végtelen hosszúságúnak voltak az éjek a befagyott ablaku szobában, mikor Pohl Ede távozta után többed-magammal maradtam ugyan, de csak annál magánosabban, minél kevesebb volt köztém és társaim közt a rokonérzet. «E meglio star solo che mal accompagnato», mondja az olasz és igaza van. Sokkal jobb egyedül lenni, mint nem hosszánk való társaságban. Leginkább az aggasztott, hogy a haza állapotáról hitelesen meg nem tudhatnam semmit. Minden új fogolytárs hozott ugyan híreket, de hitelest senki sem tudott. Pohl Ede január 25-én korán reggel ágyuzást vélt hallani s engem is figyelmessé tett rá, sőt egész határozottan azt állította, hogy ily szabályosan és gyorsan csak Bem tűzereit dolgozhatnak. Hoztak is napközben egy pár fogolyhuszárt, kiket öreg

exhuzár-porkolábunk kegyetlenül összeszedött. Káromkodása behallott hozzánk, retentenes gyaláznak, a legesufabb csufáságnak kiáltván rájuk, hogy huszárok létere elhagyták magokat fogatni. Annyit értettünk, hogy Szolnok tájáról hozták be őket. A vélt ágyuzás pedig ártatlan lódobogásnak bizonyult egy földalatti istállóban.

A leginkosabb tudatlanságban éltünk akkor, midőn minden órában új meg új fordulatot vettek közügyeink, midőn csak azt tudtuk, hogy még harcokznak és pedig igen sok, egymástól távol eső téreken harcolnak. S ime egyszer bejő a porkoláb és felszólít, szedjem össze holmimat, más helyiségben ürült meg számomra tér. — Volt a többi közt egy könyv is bírtokomban, melynek végéhez több üres lap írópapiros volt kötve. Egyszer-máskor e lapokra írónal bejegyeztem volt versalakban érzelmeim és gondolataim töredékeit. Ezt a könyvet most átadogolytársnak, kit ugyanaznap szabadon eresztettek, kérve, adja át egy pesti jóbarátomnak, a kit ő is ismert, a mit hűségesen meg is tett.

Mire a porkoláb visszajött érettünk, a zsidót elkísértük a kapu aljig, mi pedig fölmentünk az I. emeletre, hol egy szobában helyezt el, melynek már két lakója volt, s melynek egészen rácsotlanul, teljesen szabad ablaka a mostani Verbőczy-utczára nyílt. Már ez az egy körülmény oly jól esett, hogy azóta még nagyobb tisztelője vagyok Szent Scholastikának, mert e jótékony változás az ő napjának előestéjén, február 11-én ért. Csaknem szabadnak kezdtem magamat érezni az új szállásban. Nézhettem az utcán jár-kerelő népet, egy-egy hintót, egy egy paraszt-szekeret. Szemközt, egy-egy ajtóban vagy ablakon fel és eltűnt egy-egy rokszenves arcu és kíváncsi szemü emberi alak. Szobátársaim jó kedvű fiatal emberek voltak. Az egyik egy Jakabfy nevű huszártiszt, ki, mint beszélté, Csehországból jött szerencsésen néhány társával a magyar hadsereghez, s épen löporos szekeret kíséretével volt megbizva, mikor Ipolytság és Balassa-Gyarmat közt bekerítették és behozták. Mindennap várta, hogy hadi-törvénszék elé kerül s valószínűleg agyonlövétik, de azért jó kedve el nem hagyta, mert, mint biztosan állítá, a magyar seregek élén olyan férfiak állnak és a csapatok olyan elszántak, hogy szabad jó fordulatot remélni, és akkor lóra ülhet ismét ő is, ennél pedig nem kíván sem többet, sem jobbat. A másik egy külföldi festőművész volt, kit a forradalom Pesten, tulajdonképen Budán ért és ki egész lélekkel esatlakozott ügyünkhöz. Beállt nemzetörnek ő is, és egyszer az őrtanyán töltvén huszonnégy órát, azzal mulatta társait, hogy Jellasichot lerajzolta a szoba fehér falára, a mint róka alakjában megesinálja az akkor oly nagyhirű Flankenbewegunget Budapest helyett Bécs felé. Az osztrákok bejöttével e művészi tréfa miatt bizony felkuttatták rajzolóját és szegény, az akkori viszonyok közt, ő is mindennap várta, hogy majd agyonpuffantják.

Mikor aztán velem megírtatták a már említett felhatalmazást ingóságaim átvételére, ezt is arra magyarázták, hogy ez annyi mint végrendelet s engem is ugy tekintettek, mint a löpor és golyó jelöltjét.

Ilyen társaságban és helyiségben az órák kissé gyorsabban kezdtek peregni, s ha már így is jól éreztem magamat, mennyivel jobban ámultam aztán, mikor dében kinyitották a szoba zárát, s kimehettünk nemcsak az előszoba és konyhafelébe, hanem azon át a folyosóra, hol már tarka nagy társaságok találtkunk. Azután jötték ugynevezett Deutschmeister-erzedbeli gránátos közlegények ételés kosarakkal és mind-egyiktől külön kérdezték, milyen éltél, kenyeret

és hort paranosol a «Fortuná»-ból. A «Fortuna» még akkor vendéglő volt, hol tisztességes étellel, itallal szolgáltak jutányos áron.

Látván, hogy társaim együtt hordatnak ételt s készek engem is bevenni harmadiknak, rájuk hagytam az ebéd megrendelését, s nem gyöztem betelni a nagyszerű tájképpel, melyet a folyosóról keletre tekintve megpillantottam. «Ő szent Scholastika, — kiáltottam fel hálaérzetem felül kerekedésével, — te csak meg nem feledkezél hű tisztelődörl.»

Farsang vasárnapja volt, február 18-án s ime negyedik társait is betoltak szobánkba, ki első pillanatra is megnyerte rokonszenvűnkét. Novák Tivadar volt a neve, jelenlegi állása huszár-főhadnagy, pesti lakos, de bihari származása. Nyugalmazott főhadnagynak aránylag fiatalnak látszott. Lehetett 45—48 éves. Nemes család sarja lévén, fiatal korában a megyénél kezdett szolgálni és pedig a jegyzői szakban. Azután Biharmegye ajánlatára felment Bécsbe testörnek s onnan jutott a huszársághoz. Most azzal vádolták, hogy noha Ausztriának volt nyugdíjasa, mégis a [debrezenci] kormányt tett kémszolgálatokat és toborzott katonákat, s azért nem közönséges haditörvénszék, hanem rögtönítélőbiróság elé akarták állítani, de el kellett az eljárást halasztani, mert a katonák, kiket a csásbítás vádjára nézve tanulunk akartak ellene állítani, időközben csapatokkal lementek volt Tolnába. Ez késleltette az eljárást egy hónapnál is tovább, s azalatt voltalkalmunk megismerkedni és ritka becsületességű férfival, ki stoikus nyugalommal nézett végzete elé. A vádakat, miket ellene emeltek, alap nélkülül ragalomnak mondta, és csak azt nem tudta elgondolni, hogy ki lehetett az az alávaló ember, a kinek fondorkodása őt eláztatta, mert, mint monda, szerény nyugdíjából volt kénytelen tengeni, s a Ferencvárosban igen szerény szállásban lakott, nem érintkezve csak egyik-másik hasonló sorsu bajtársal, és rokonérzelmű polgárral, a milyen az ő környéken kevés volt akkor. Arra igenis emlékezett, hogy a gyszer-mászor, mikor mégis nagyobb csoport összeállt politikail, ő bátran állította, hogy a félreértésre nem Magyarország adott okot, hogy Bathlyány Lajos loyális politikáját a bécsiek tették lehetetlenné, és szeptember 11-ike után, mely napon Jellásich átlépett a Dráván, mi nem tehattunk mást, mint fegyveres kézzel verni ki a nyílt ellenséget, de tetteleg a magyar kormánytól nem érintkezett. Gyen-gekedő egészsége és elsatnyult ereje különben sem engedték neki, hogy szolgálataba álljon, az pedig, hogy közkonatokat csásbítson az át lépésre, esse ágában sem volt, mert hisz katonája volt az országának elég, s ha szükség volt valamiben, inkább tapasztalt tisztokban volt a kezdetben hiánya.

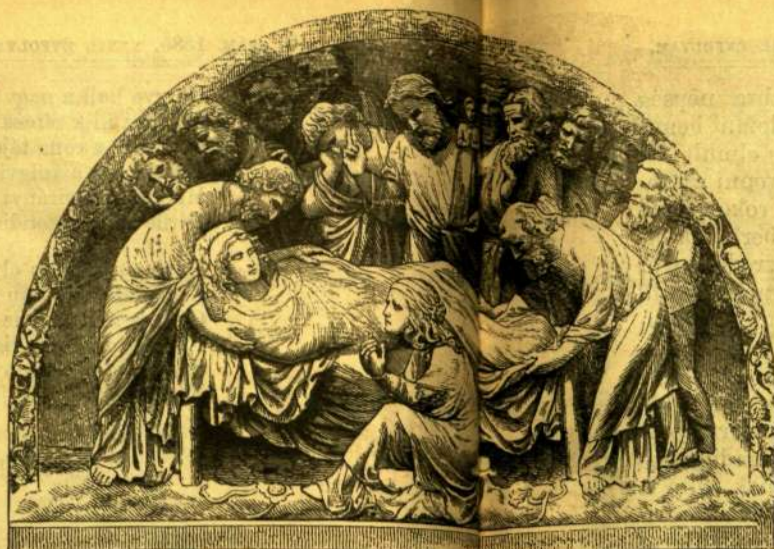
Társalgás a folyosókon mindennap háromszor vált lehetségessé. Reggel, míg a szobákat egymástán kitararitották és szellőztették, dében 12 és 1 óra közt, és este 5—6 óra közt, mikor osszonát vagy estilit lehetett rendelni. Lassan-lassan a legkülönbözöb állásu emberek megismerkedtek a folyosón egymással. Pap, ügyvéd, megyei és városi tisztviselő, katonatiszt minden fegyvernemből, mérnök, művész, gazdatiszt és a polgárság mindenféle foglalkozásu tagjai jöttek-mentek a fódött folyosón, egymást nézve és mindig akad, a ki össze tudott egynehányat ítt, másokat másutt ismertetni, s az a körülyt, hogy mind foglyok és hihetőleg mind buzgó hazafiak vagyunk, már előre is bizalommal töltötte el az embereket egymás iránt. Állítólagos végrendeletem estéjén festő-társunk segítségé mellett püncsetéllyel vendéglettem meg társaimat, mert véletlenül születésem napjára esett. Mások-mások rendeztek rög-

19. Ludovisi-Hera.

15. Részlet a panathenaei körmenetből. Dombormű.

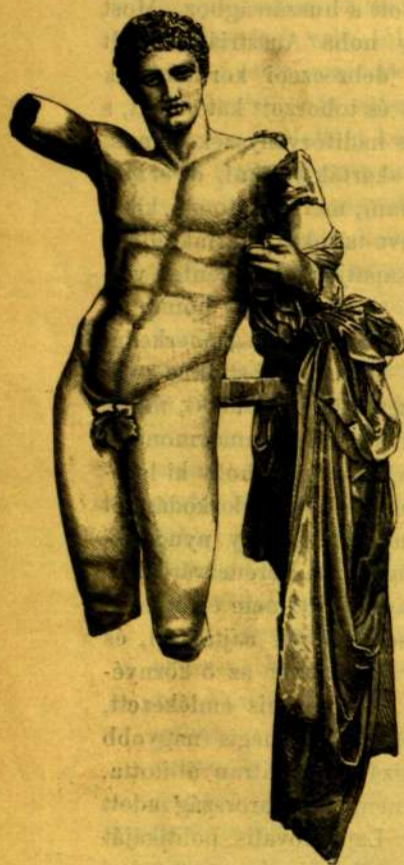
20. Mária halála. A strassburgi templom szoborisze.

23. Részlet Nagy Sándor hadjárataiból. Dombormű Thorwaldsentől.

17. Hermes Praxitelestől.

15. Dionysos tartó Hermes szobra Praxitelestől.

24. Éneklő angyalok Eyck-től. A genti oltárkép egyik szárnya.

29. Beszélgető parasztok. Rézmetszet Dürentől.

25. Madonna. Filippo Lippi-től.

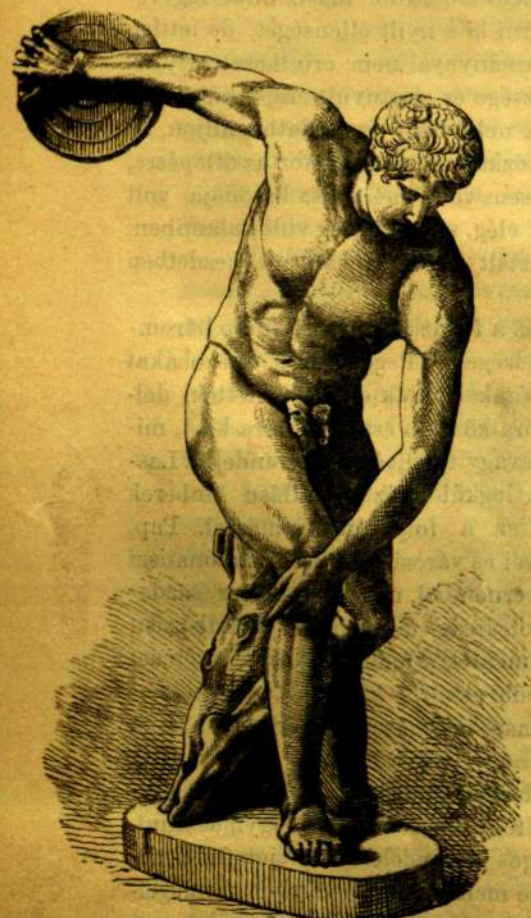
27. Az u. n. Szép kertésző. Ráfáéltól.

26. Tanulmányzó Leonardo da Vinci rajza.

22. Rabszolga szobra. Michael Angelótól.

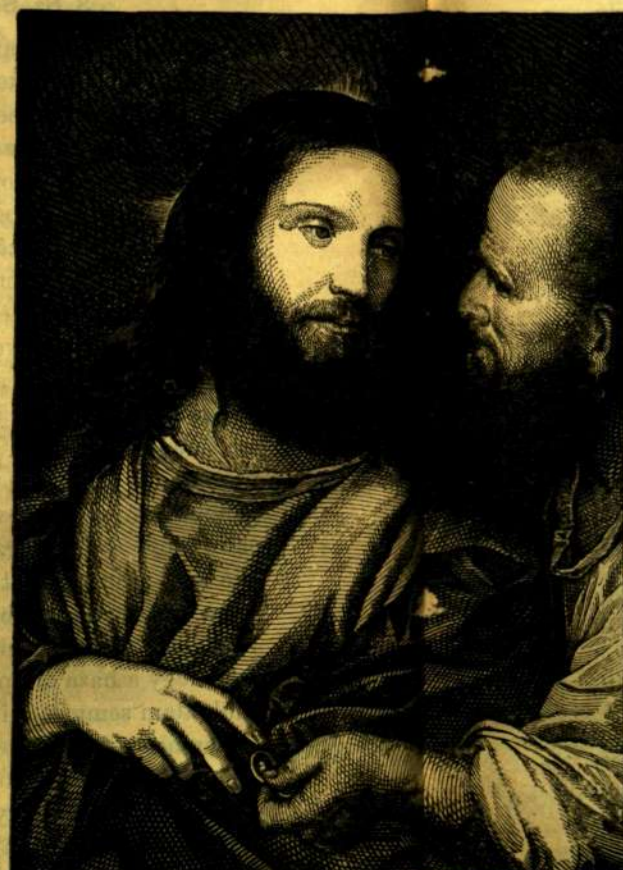
14. Diskuszvető szobra. Myrontól.

19. A milói Venus-szobor felső része.

18. Sophokles szobra.

28. Az adópénz. Tizianótól.

13. Chephren fáráó szobra.

12. Assyriai király szobra.

21. Colleoni lovagszobra Verocchiotól, Velencsében.

AZ ABU-KLEAI CSATATÉR.

A szudáni hadjárat regényes fordulatokban gazdag epizódjai között egyik legérdekesebb volt az az ut, melyet a Wolseley által Gordon felmentésére kiküldött angol csapat Stewart tábornok vezetése alatt a Bejuba-sivatagon át tett Kortitól Metammehig. Másfélszer ember indult el a nagy részt ut nélküli sivatagon át; szállító eszköz volt a teve, melynek szokásait még eddig nem voltak képesek megítélni az angolok, a forróság gyöttri őket s mind a mellett még a poshadt ivóvizet is apró poharak szerint kell kimérni közöttük. Az akadályok azonban nem rémitik el őket s haladnak előre. Addig, míg a sivatag körében vannak, épen nem mutatkozik az ellenség; de minél jobban közelnek ismét a reményt nyújtó Nilushoz, annál sürűbb a vad tömeg köröttük. Csatázva haladnak tovább. Mintha e félvad katonák kiszemelnék az egyeseket: a legderékabbak, világhírű utazók, nevezetes írók hullanak el, s maga a vitézségeért sokszor dícsért vezér is elesik, hasába furódott golyó miatt kinlódva hosszú,

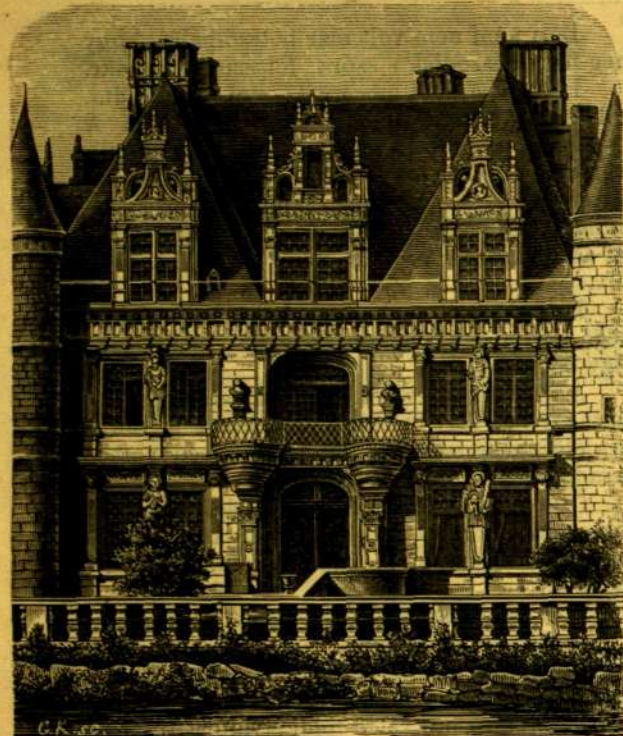
jáig, melyeken az ellenség állomásozott. Itt megállította csapatait s maga előre lovagolt, hogy az ellenség állásáról és erejéről tudomást szerezzen. Most azonban már lehetetlen volt ezt megtenni s nem is akarta az ismeretlen helyen az éji támadás esélyeit megkísérteni s ezért elrendelte, hogy zeribát (éjjeli tanyát) készítsenek, szokás szerint négyszög alakban s lehetőleg megerősítve, a körülötte levő dombokon, örökkel. — Az éji tanya azonban nem hozott nyugalmat. Csaknem folytonosan hallatszottak a puskalövések s háromszor szőlították fegyverre a katonákat.

Reggel a dombról ismét élénk tüzelés kezdődött, az ellenség két hosszú csapatban, szép rendben s lobogó zászlókkal nyomult előre oly nagy tömegben, hogy mindenik csapatot körülbelül 5000 főre tettek. Az ellenség mindamellett nem akart egyenesen támadni, csak távolról tüzelte erősen, úgy hogy 10 óra tájban maga Stewart tábornok határozta el a támadást. Négyszögöt állított föl, baloldalt lovasság, jobboldalt testőrség állott s közepén a tüzekek. A tevéket s a mozdulatokat megnehe-

MUTATVÁNYOK A MŰVÉSZETEK TÖRTENETÉBŐL.

A ki tájékozást akart szerezni a művészetek történetében, eddig az hiába keresett megfelelő könyvet irodalmunkban. És e hiányt annál inkább érezhetőbbé vált, minél inkább fokozódott művelt közönségünkben a művészet iránti érdeklődés. Az első ilyen mű *Könyv Pasteiner Gyulának «A művészetek története»* című munkája, mely legközelebb jelent meg a Franklin-társulat kiadásában. A napi sajtó és a folyóiratok egyaránt elismerőleg vették tudomásul, hogy szerző és a kiadó-társulat irodalmunkban nagy hézagot pótló, becses munkát nyújtottak a magyar olvasó közönségnek. Főlegesen volna tehát bővebben bizonyítani azt, hogy ezen irodalmi termék és a magyar közönségnek a művészet iránti érdeklődése között teljes az összhang.

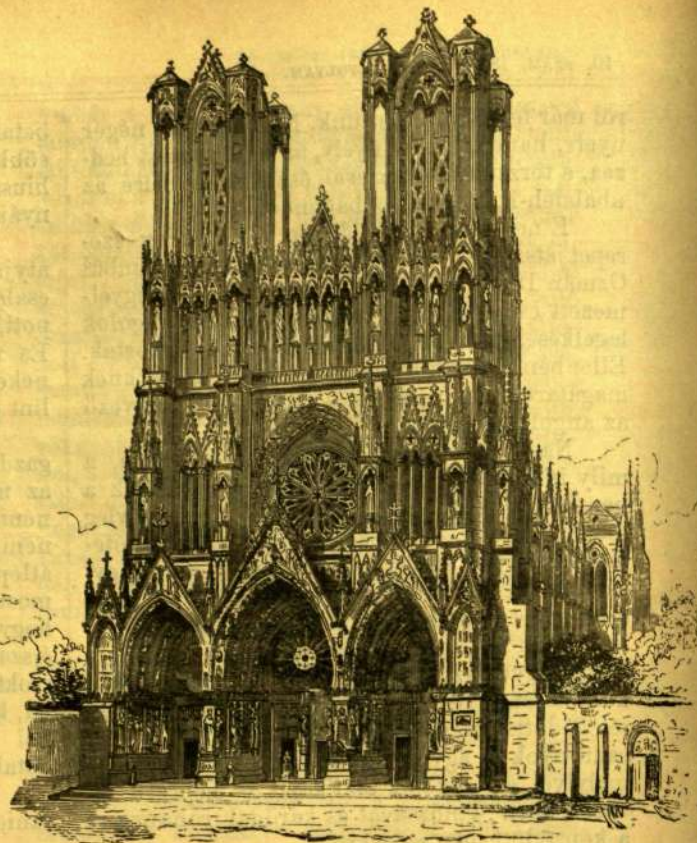
Vessük föl e kérdést: Mit jelent az, hogy a magyar közönség érdeklődik a művészet iránt? Azt jelenti, hogy az emberi kéz alkotta formák nagy értékét a köznapi eszközökön úgy,

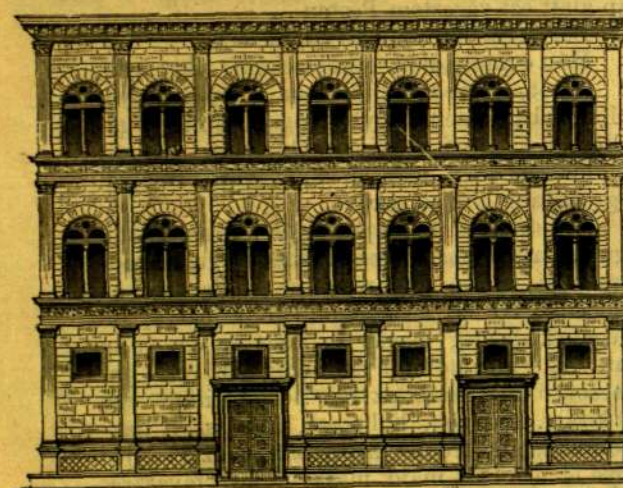
10. Francia renaissance. Chenonceaux-kastély.

8. A bécsi Szent István-templom belseje.

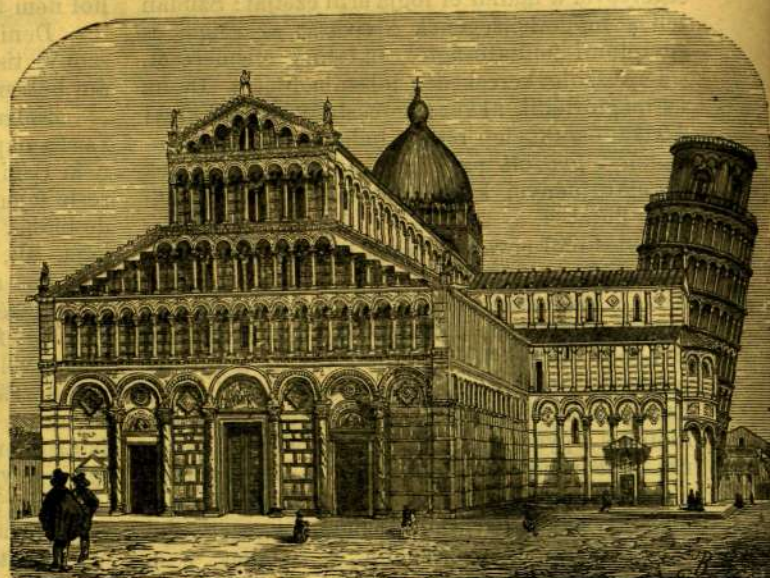
7. A rheimsi székesegyház.

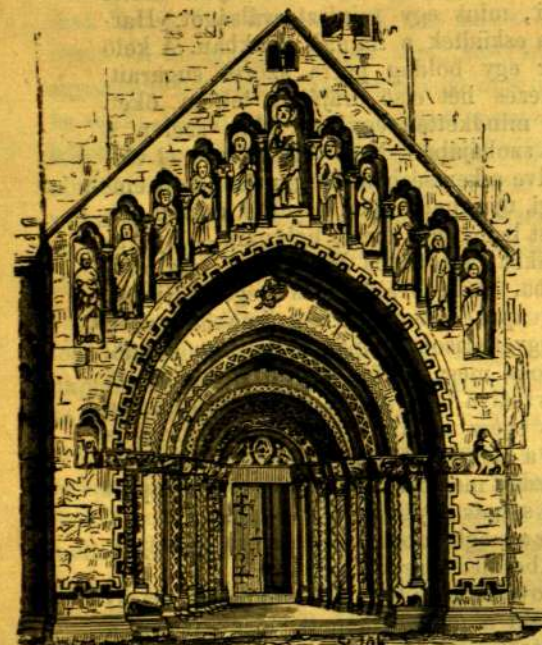
9. Olasz renaissance. A Bacellai-palota Florenzben.

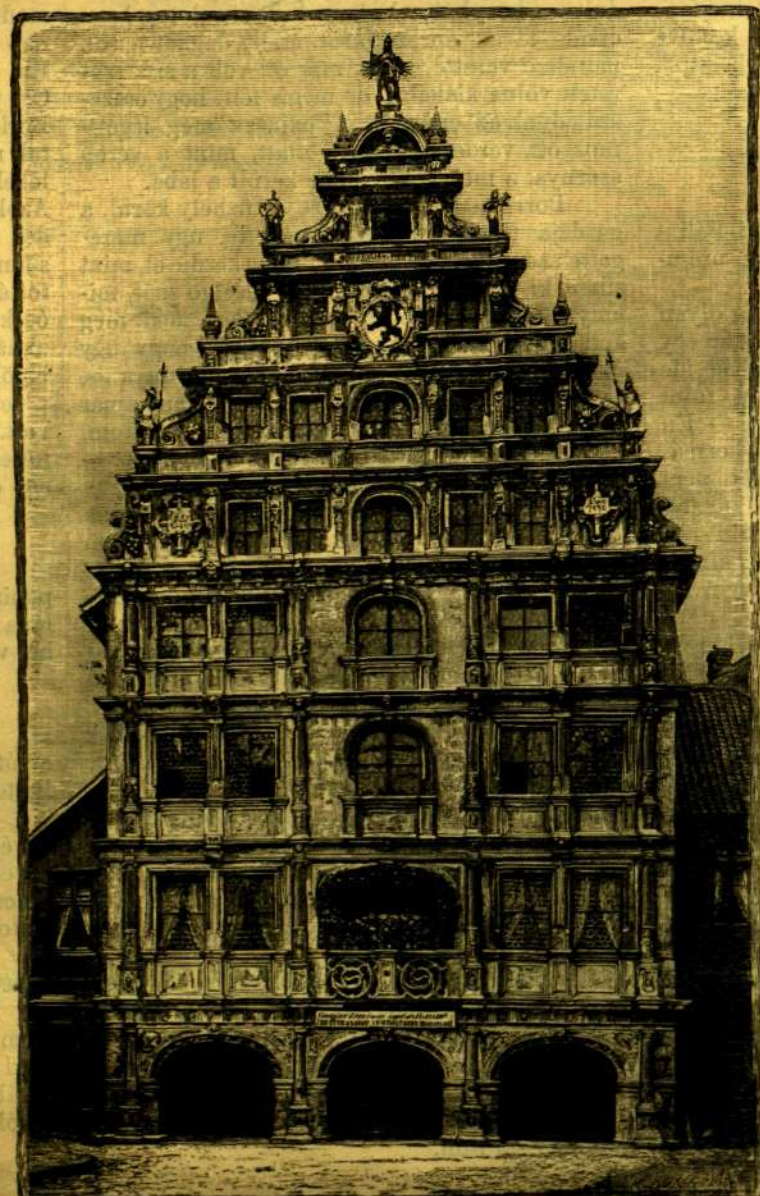
1. Egyiptomi sziklasír.

5. A pisai templom és ferde torony.

6. A jáki templom diszkapuja.

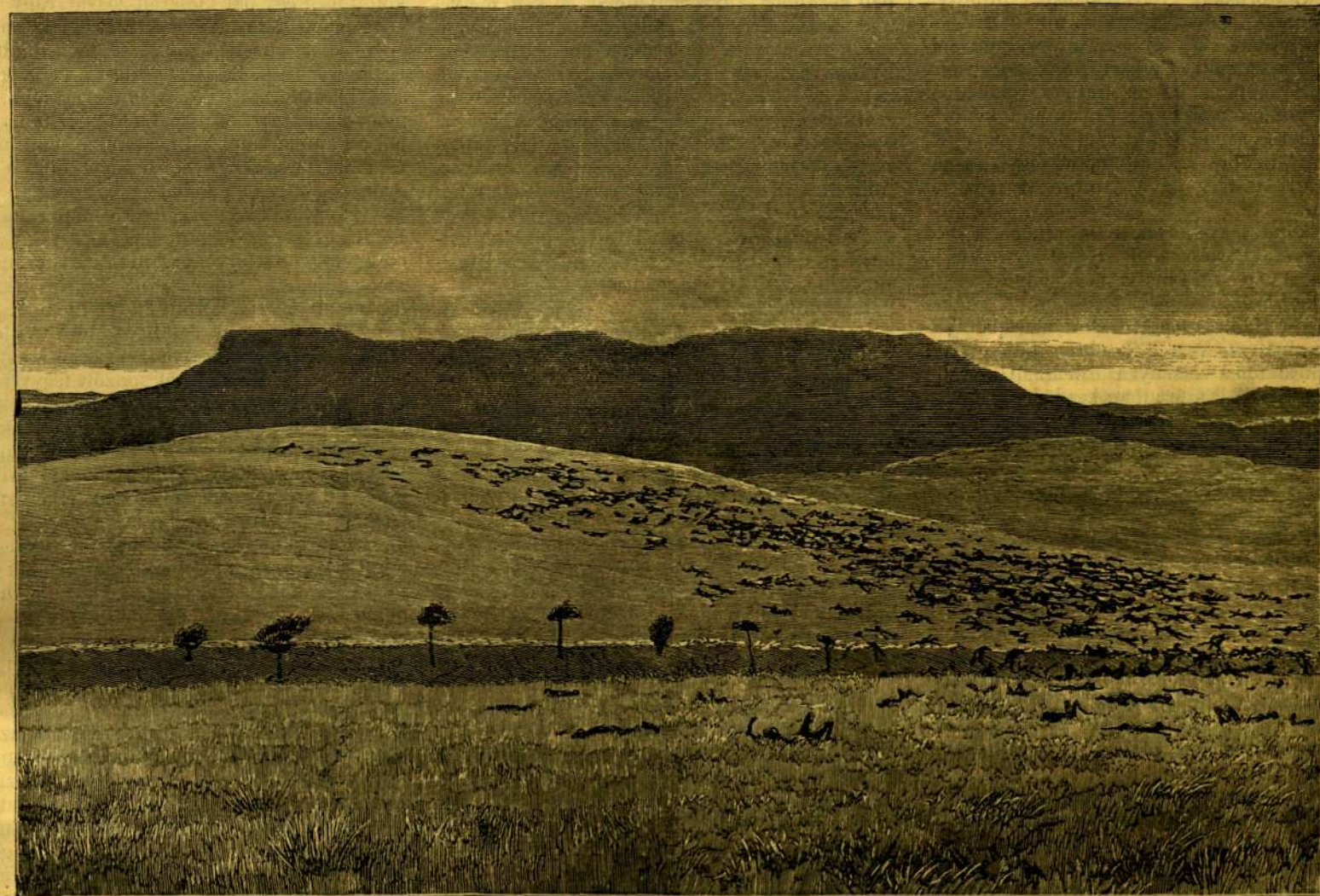
11. Német renaissance. Gwaudhaus Braunschweigben.

3. Konstantin diadalkapuja Rómában.

4. Az Alhambra egyik terme.

AZ ABU-KLEAI CSATAMEZŐ AZ ANGLOK JAN. 17-IKI GYŐZELME UTÁN. — EGY ANGOL KATONATISZT RAJZA.

hosszu napokon át, a míg megváltja kinjaitól a halál. Az angol fegyverek, az angol vitézség még mindig győzi, de az ellen a homokbuckák rejtekeiből mind nagyobb számmal tűnik fel. Már tíz is jut egy-egy angolra; elvesznének mind s ime akkor az a férfi, kinek «fölmentésére» indultak, küld elébök csekély számú csapataiból egy részt hajókkal, hogy megmeneküljenek. Megmenekülnek, de — a mentő, Gordon pasa, már ekkor halott.

Ez epizód egyik részletének színhelyét ábrázolja mellékelt rajzunk. Nemrég mutattuk be olvasóinknak azt a jelenetet, midőn az angol csapatok január 13-án, a hosszú sivatagi utazás után a Gakdul-forrásokhoz megérkeztek. Nehány embert hagytak itt őrségül, az 1500 főnyi sereg nagyobb része azonban már másnap folytatta tovább útját Metammeh felé. Jan. 16-án este felé a távolból puskalövéseket lehetett hallani s az előljáró huszások egy futárja hírül hozta, hogy az ellenség az abukleai forrásoknál foglalt állást, Gakdultól ötvenhárom s Metammeh-től huszonhárom angol mérföldnyire. Stewart tábornok egyszerre négyszögű csoportokba szedve embereit, rendes hadosztályokban haladt előre csaknem ama sziklás dombok al-

latti podgyászokat egy csapat gyalogság őrizete alatt a zeribában hagyták. Az ellenség lassanként vonult vissza, a mint az angol csapatok előbbre mentek, de e visszavonulás csak csel volt s az arabok balszárnya egyszerre oly gyorsan rohanta meg a nehéz fegyverzetű angol katonákat, hogy a négyszög egyik sarka egy pillanat alatt felbomlott. Az angolok azonban hamar összeszedték magokat s kétségbeesett küzdelem kezdődött, mely oly heves volt, hogy az arabok közül mintegy 800 maradt a csatatéren. Végre is kénytelenek voltak visszavonulni s a csatateret az angoloknak engedni.

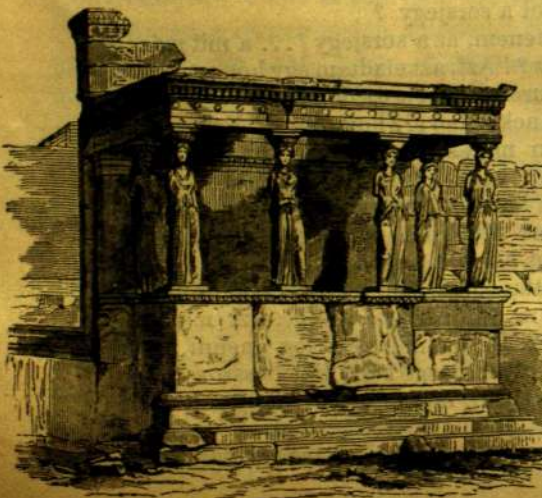
Az angolok diadalmas csatájának e helyét mutatjuk be olvasóinknak most. Egy angol katonatiszt rajzolta le január 27-én, tehát 14 nappal a csata után, midőn Metammehből Gakdul felé visszavonultak. A csata után még éltette az angolokat a remény s csaknem mindannyian biztosra vették, hogy Khartumot néhány nap alatt felmenthetik az ostrom alul. Midőn a rajz elkészült, már hosszú, hosszú időre vége lett a reménynek. Az abukleai csatater a dicsőség helye, de a dicsőségért hasztalanul folyt a vér.

mint az emlékszerű műveken fölismerete, tudatával bir annak, hogy a formák a nemzeti gazdaságnak és műveltségnek egyaránt elsőrendű, hatalmas tényezői. Mert midőn az ember a fát, a követ, a fémeket, vagy a festéket és az ecsetet a kezébe veszi, azon csel által vezetettik, hogy keze ügyességével az anyagot megmunkálva, abból eszközt készítve, épületet emelve, szobrot faragva, vagy képet festve, azt czélszerűvé, tetszetőssé tegye vagy valamely igazságnak adjon kifejezést. E hármas földat teszi a nemzeti gazdaság és műveltség tényezőivé a formákat, vagyis a művészetet.

A művészet lényege e szerint két kulcscso természetű: gazdaságról beszél és a műveltséget szolgálja, majd ismét műveltségről beszél és a gazdaságot szolgálja. A végeredmény mindig az, hogy mind a kettő bekövetkezik.

Meggyőző erről az előtűnk fekvő könyvben a művészetek története. A 352 ábrázolással élénkített 718 lap azt a tanúságot nyújtja, hogy a mely népek az emberi műveltség fejlődésében szerepeltek, arra befolyással voltak, mindazon népek ismerték a formák értékét is, azaz volt művészetük.

A könyvből mutatványként összeválogatott

2. Az a. n. karyai nők csarnoka Athenában.

A vád alá helyezése. Abszolút Ferenc kassai törvény...

MAGYAR-FRANCOIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (franco Hongroise). Budapeston a magyar-franco...

HALÁLOZÁSOK.

ÉBER NÁNDOR, országgyűlési képviselő elhunyt február 27-én, 60 éves korában. Éber a fővárosi politikai...

ÉBER FERENCZ egervári plebánus, 61 éves korában. — ALBERT JÁNOS, magyarói ref. lelkész...

AST NÁNDORNÉ szül. Fratricsevics Erzsébet, a kir. kuria bírjának neje, 60 éves korában, Budapestben...

PAOLI IGNÁCZ, bukaresti kath. érsek, ki Bécsben időzött, szelvényes következében ott meghalt.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

X. Y. Olvastattuk magokat — de szinte csak mint valami értelmes prózát; a forma, a rhythmus...

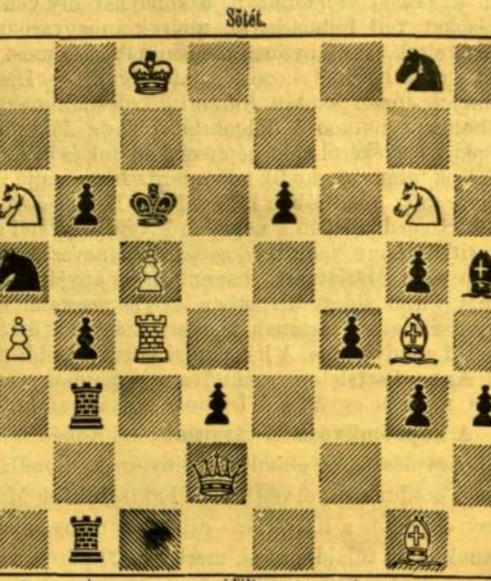
Külföldi előfizető. Ez az életfilozófia nem új. Ha nem csalódnak, épen ezzel a fordulattal olvastuk...

A betyár szerelme. Nagyon regényes, vagy inkább melodramái szerelme — szeretője sirján tört...

Tartalom.

Szóveg: Költők feleségai. — Négy költő, nejről: A merengőhöz. (Laurának.) Vörösmartnyó. Hozzá...

SAKKJATEK.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1315. sz. feladvány megfejtése

- 1. Ve8-e6 g4-h3 : (a)
2. He5-d3 Ke3-d3 :-f3
3. Vef-b3 -h3 matt.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. Andorfi S., Kovács J. — Az Erkel-sakkklubtagaság nevében:

HETI NAPTÁR. Március hó.

Table with 4 columns: Nap, Katholikus és protestans, Görög-Orosz, Izraelita.

Heldrálóztái: Ujhöld 16-án 6 óra 53 pk. este.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Tiszta selyemkalmak, 75 kr.

méterenkint, valamint a 1 frt 5 kr. és 1 frt 30 kr. egész 5 frt 90 kr.-ig (színes, csikós...

KÖZVÉNYESEKNEK.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállító és kerületi gyógyszerész urnak, Kornenburgban.

Sok évi, fájdalmas lábajomtól, mely az utóbbi időben, minden lehetséges szer használatára daczára...

Önék e kitűnő szerért köszönetet mondva maradtam Bécs, 1881 márcz. 26.

Kapható mindeu gyógyszerárban. Főlelet: Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállító kerületi gyógyszerész, Kornenburgban.

Szíves figyelembe vételül. E kezitmény vételénél kérjük a t. közönséget mindíg „Kwizda közvényfolyadékát” kérni s arra ügyelni, hogy minden palack, valamint a carton is a mellékelt védjeggyel legyen ellátva.

Egy hatszor hasábzott petitsor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegjdi külön minden igtatás után 30 kr.

„Persia” nagykendő. Ez a legpompásabb és legművészebb, ind-perzsi színekben készített, legfinomabb bárony-plüshöz hasonló vastag szövetből álló, pompás, gazdag Persia rojtokkal ellátott.

nagy — meleg — elegans — divatos — csodaszép. Hogy a 3860 drábról álló nagy készletet még a nyár beállta előtt eladhasuk, elhatároztuk, miszerint e dísz-nagykendőket, melyek tulajdonkép háromszoros értékűek, darabonkint csak

1 frt 25 kr. Ezenkívül még 800 darab perzsa selymekendő is, 60 cm. nagyságban, négy-szögletesek, à 50 kr, darabonkint eladó.

Megbízásokat postai-utánvétellel teljesít az egyedüli raktára a hírneves

„FEKETE” Persia-kendő-fioknak Bécs, Mariahilf, Engalgasse 10/U.

HIRDETÉSEK.

SZÖRVESZTŐ SZER. Böttger tanár depilatoriuma por alakjában. Brünning G. C., Frankfurt M/m.

Elismert legjobb szörvesztő szer, méregmentesen, és egészen ártalmatlan; a legnagyobb bört meg tamádja meg, és ép ezért különösen ajánlható.

KÖHÖGES ELLEN Dr. FAYKISS

szepesti kárpát-növény-kivonata egy üveg, használati utasítással 75 krajczár. szepesti kárpát-növény-cukorkák utasítással 35 krajczár. szepesti kárpát-növény-tea 50 kr., kisebb csomag 25 kr.

Mell-és tüdő-betegeknek! 15 év óta a legjobb sikerrel használtatták és ajánlották: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), náthálás (influenza), szűk mellűség, lélezkelti bajok, oldalszűrés, kifojtelt torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben.

15 év óta a legjobb sikerrel használtatták és ajánlották: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), náthálás (influenza), szűk mellűség, lélezkelti bajok, oldalszűrés, kifojtelt torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben.

Csász. kir. szabadalommal és porosz kir. miniszt. jóváhagyással.

Dr. BORCHARDT illatos növényzappanna, 30 év óta elismert legjobb mosdó-szer szép egészszéges bőr megnyérésére; eredeti csomagocskáiban bepecsételve 42 krajczár.

Dr. KOCH növény-cukorkái, elismert jelességű házi-szer hűtés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál, stb. 70 és 35 kros dobocskában.

Dr. BÉRINGUIER fügykérő-hajolaja, a haj és szakáll fűrítésére és fentartására, 1 palackra árt 1 forint.

Dr. BÉRINGUIER növényi hajfestőszere, valódian fest fekete, barna és szöke színre; teljesen felszerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. LINDES tanár növényi rudacs-kendősé, a haj fejtését és ruganyosságot fokozza és egyszermind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. HARTUNG chinahéj-olaja, a haj növesztése és szépitésére, peccáttelt és iverben bélyegzett pakegben ára 85 kr.

Dr. SUIN de BOUTEMARD zamatos fogszappanna, a fogak és a foghús épenartatására, tisztítására a legáltalánosabb és megbízhatóbb szer; 1 és 1 csomagocskában 70 és 35 krajczár.

Balzsamos olajbogyó-zappanna, a bőr finomsága és puháságára elütő és tartós befolyása által tünik ki, 35 kros csomagocskában.

Dr. BÉRINGUIER zamatos koronaszere, értékes illat- és mosóvíz, mely az életszeveket erősíti és üdíti; eredeti palackocskában 1 frt 25 kr. és 75 krajczár.

LEDER TESTVÉREK balzsamos földi-dióolaj-zappanna, darabja 25 kr. 4 darab 1 csomagban 80 kr.

Különösen családoknak ajánlható.

Dr. HARTUNG növény-kendőse a hajnövés, felköltésére és felerítésére bepecsétel ivergekben és bélyegzett tégelyekben 85 krajczár.

Gyógyszeres Benzoé-zappanna, legfinomabb mosdó-zappanna, ugyanazon eredménnyel bír, mint a Benzoé-tintura; ára csomagonként 40 kr.

Valamennyi föntebb elisorolt szab. csik valódí minőségben a következő magyarországi raktárakban kapható: BUDAPESTEN: Török József, gyógyszer. a sz. lélekhez; Barna Zsigmond, gyógyszer. a magyar királyhoz; Scholz János, városi gyógyszer.; Kiss K., gyógyszer. a Kigyóóhoz; Sztupa G., gyógyszer. a szénatérben; Wlassik Ed., gyógyszer-tartára. Kochmeister Frigyes utódai, Neruda N. Továbbá az udv. gyógyszerártában, és Ráth P., gyógyszer. Tabánban, Mel-doványi, gyógy. Ó-BUDÁN: Bakasi A. gyógyszer. és Prochaska J. kereskedésében.

Table listing various pharmacists and their locations: Alsó-Kubin: Tyroler József, Hirschfeld A. Arad: Elias Armin, Rozsnyay M. gyógsz.

Óvás! Figyelemztetünk a hamisításokra, különösen dr. Suin de Boutemard illatos fogszappanjára és a Dr. Borchardt illatos növényzappannára névre. Több hamisítást és hamisítások elárnsitójára már érzékeny pénzbüntetésekre lettek Bécsben és Prágában törvénszerűleg elítélve.

Kiadó-hivatalunk számára hirdeteméyeket elfogad BÉCSBEN: Dukos M. Riomergasse 12, Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2.

Most vagy soha!

Több ezer darab különféle belhoni alaku műtájték pipák, csikós, debreczeni, Rákóczy vagy magyar makrapipák, tömeges vásárlás folytán 66 fele áron 70 megvettem és így azokat oly rendkívül olcsó áron bocsájtom eladásba, hogy alig munkadíja van fizetve. Minden darab

csak 1 forint 15 kr.

Valódi műtájték pipák, chinézüst kupakkal, csikós, debreczeni, Rákóczy vagy magyar makrapipák, egyenes vagy csatorás szárbá, a legfinomabbak darabja csak 1 frt 15 kr.

Valódi tájték szivar- és szivarszopka, valódi borsnyók szopkával, művésies faragványokkal, állatokkal, virágokkal, díszes faragványokkal, bársó ny tokban, csak 1 frt 15 kr.

Valódi műtájték török csibuk pipa, pompás, kényelmes állású, hosszú, szagos meggyfa szárral, szopkával együtt csak 1 frt 15 kr.

Megjegyzendő, hogy tájték-árunk oly gyönyörűen szivódnak, hogy minden dohányszeres elvezet nézni.

tehat mindenki saját érdekében, minél előbb tegye megrendelését, mivel a készlet a rendkívül olcsóság miatt gyorsan kifogy. Egyedüli megrendelési cím: 2020

FEKETE GYULA tájtékárus, Bécs, VI. ker., Engalgasse 10/U.

THEDO tanár szakállhagyója,

legjobb és legbiztosabb szer a szakáll szóp vésésére. Számtalanoknak annak meg legmagasabb rangú férfiak közt is, kik szép szakállukat csupán a szernek köszönhetik. — E szer a szakállt hihetetlen gyorsasággal növesztí úgy hogy általa még 13 éves ifjak is a legkorábbi idő alatt teljes szakállhoz jutnak, miről a bizonyítványok az el is tanusodnak. Édes Ferencz gyógyszerész urnak Brtnben. A nekem kitöltött Thedo-féle szakállhagyója kitűnően bizonyult, mit köszönetem mellettt ennel tudomására adok. Bécs, 1879. szept. 25-én. Oppreá József. Füst József gyógszerész urnak Prágában. Szives köszönetemet a szakállhagyómért; nagyon jónak találtott. Mindenkinek a legjobb lelelettel ajánlhatom. Schwarzbach, 1875. febr. 25. Kurt Karoly a k. épít. vállalkozó. Füst József gyógszerész urnak Prágában. A szakállhagyóm joggal mondható csodaszernek. Alig négyhet használata után örömmel látom régi óhajaimomat teljesedésbe menni. Kérem önt sbb. Teschen, 1879. máj. 25-én. Gábor Wenzel, orv. Valódi minőségben Budapestben csak Török József gyógszertárban király-utemre kapható; Pozsonyban Pistory Földmál, Mihálykapu, Temesváron Tarczay Istvánnál. 1 csomag ára frt 2.10.

BÁMULATOS CSODA.

1630 darab. Minden anyag nélkül önvilágító

számlappal, mely sötét éjben ragyogó fényével tündöklök, továbbá ébresztő és riadó szerkezettel ellátott, finom gomb keretben foglalnt pontosan járó

INGA-ÓRA

ingával és 2 aranyozott sulyfal felszerelve egy külhoni óragyár meghatározásával felső áron eladásba bocsájtatik. Ezen csodaszép kiállítású, pontosan járó inga-órák önvilágítású erejéért

10 évi kezesség vállaltatik, daczára ezen kedvező előnyöknek egy ily ingaóra minden hozzátartozóval együtt

csak 2 frt 75 krajczár.

Az ár rettentő olcsó! 12 órák kitűnőek, szépek, díszesek, tehát gyorsan eladhatók, s mivel a készlet naponta fogy, csak rövid ideig lesz kapható. A szétküldés postai utánvételt történik.

Megrendelés-kezt szigorú pontossággal eszközöl

J. FEKETE, külhoni óragyár főügynöke, Bécs, Mariahilf, Engalgasse 10/U.

Kérem tessék olvasni!

Egy árverezés alkalmával egy híres pokrócz- és ló-takarógár egész készletét a rendes árán feléért megvettem, s míg a készlet 880 darab óriási nagyságu, szörnyű vastag, széles elpusztíthatatlan tart, darabonként csak 1 forint 80 krajzárért adom.

Ió-pokrócz

E pokróczok 180 ctm. hosszúak és 120 ctm. szélesek, szines keretekkel ellátva s vastagok mint a deszka, ezért valóban elpusztíthatatlanok.

Száz és száz község, valamint utórendelés mérvadó egyenként, kik már nálam ilyen pokróczokat vásároltak iródszobájukban megtekinthetők, tehát az utánzott szédő hirdetésekkel óvakodni kell.

A küldeményezés késpénnre vagy utánvétel történe. — E pokróczok naponta minden irányban küldetnek s mindenütt tetszéssel fogadtatnak, miután egyszerűbb ágytakaróul is használhatatlanok s ezelőtt több mint kétszerannyiba kerültek. Megrendelési cím:

Webwaaren-Manufactur, Rabinowitsch
Wien, II., Schiffamts-gasse Nr. 20. 1828

NÉPGYÓGYSZER!

(természetes gyóymód).

1881-ik évtől kezdve állandóan ezen kitűnő szer, nagy újság-reklamok nélkül (mint az minden más szerén szokásos, hogy annak elterjedését szerenczül, a beteg közönség részéről a legteljesebb tudakozásnak, miután azt az egyik szerencsésen fellépett egy másik szenvedővel közölte, s így lett e szer szajról-szajra a széles világon elterjedve, mindentűt gyógyítólag és hasznosnak látva. Miatán ezen népgyógyszer mindazon tapasztalatok, melyek az emberi test felépítését, és fenntartásához feltétlenül szükségesek, összerakított kivonatban tartalmazza és épen ezért csak kis mennyiségben kell a gyomorba juttatni, hogy a beteg test fenntartását, ezúttal való jóhatást eszközölje, így kitűnő hatásának mutatkozik mindazon betegségeknél, melyek általános elgyengülést és lesoványodást okoznak, de különösen mindazon gyomorbajoknál (hol ugyanis a közönséges ételnek meg nem szándékolták), továbbá minden (fűtő, meli- és lezési szervbajjal, nagyon hasznos köhögés, asztma, vérzegyeneség-elégtelenség, labadokoknál átvesztett súlyos betegség után, gyenge gyermekeknek, megzavart idegrendszernek és különösen mindenütt, hol a testnek egyszerű és erőteljes működése szükségesnek mutatkozik. Ezen szer jóhatás mindenképp beveszi. — Egy eredeti doboz s a használati utasítással együtt 4 forint, egy próbadohoz 2 forint (Románia részére 10 franc, illetve 5 franc). — Szétküldés kézpénztelen vagy utánvétel mellett az országban gyógytisztán feljogosított.

Stenner Frigyes által Brassóban (Erdély).

Raktárak a következő gyógytisztészek: **Török József** Budapest, király-utca 12, **Neustein Fülöp** Bécs, I., Planckengasse 6, **Bruss Mihály** és társa Bukarestben és **Petelenk E. Jassyan**. Hála és elismerő irat.

Mádnávar, 1884 szept. 30.

Tisztelt gyógytisztészek ur! Kérek postafordultalal meg egy dobozát kitűnő biznyul népgyógyszeréből; miután az köhögéssel és t-bábjaimnál kitűnő hatást gyakorol. Kiváló tiszteltelt **Tóth Ágost**, földbirtokos.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárosnál kapható: JÓKAI MÓR MUNKÁI.

- Népszerű kiadás. 113-121. füzet. Egy-egy füzet 40 kr.
- 113. Egy asszonyi hajszál. Történelmi regényvázlat
 - 114. Az életből elleve.
 - 115-119. Névtelen vár. Történelmi regény. 5 f.
 - 120-121. Népvilág. Elbeszélések. 2 füzet. Tartalma: Kedves anyaiak. — A falu boldogjai. — A világ vége. — A népdalok hőse. — Keselyű Péter. — Kötél áttarta jó (komáromi mündomda). — Emberek és kétlábú állatok. (Arbis pictus.) — Sic vos non vobis. — A hazajáró lélek. — A részpatki lelkész.

Előbb megjelentek:

- 1. A varchóniták.
- 2. Fortunatus Imre. — Shirin.
- 3. Kalóz-herceg.
- 4. Szokoly Gergely. — A drága kövek. — Marce Záre.
- 5-9. Törökvilág Magyarországon. 5 füz.
- 10. A bűntárs. — Nepean sziget.
- 11-12. A kőzavar ember. — Az egyiptusi rózsá. 2 füzet.
- 13. Koronát szereltem. — A Hargita. — A kalmár és családja.
- 14. Petki Farkas leányai. — Háromszéki leányok. — A két száz.
- 15. Regék.
- 16. Carinus. — A nagy-nyedi két fűz.
- 17. A serföz. — A nyomorék naplója. — Fekete világ.
- 18-20. Erdély aranykora. 3 füzet.
- 21-23. Csataképek 1848-1849-ből. 3 füz.
- 24. Büdös naplója. — Kurbán bég. Megölt ország.
- 25-26. A fehér rózsá. — Humorisztikus papirzelepek. 2 füzet.
- 27. Magyarhon szépségei.
- 28-29. Szomorú napok. 2 füzet.
- 30-31. A Janicsárok végnapjai. 2 füz.
- 32-37. Kárpáthy Zoltán. 6 füzet.
- 38-43. Egy magyar nábob. 6 füzet.
- 44-47. Új földesur. 4 füzet.
- 48-53. Szegény gazdagok. 6 füzet.
- 54-55. A magyar elődöböl. 2 füzet.
- 56-59. Hétköznapok. 4 füzet.
- 60-63. A régi jó táblabírák. 4 füzet.
- 64-65. Délvirágok. 2 füzet.
- 66-67. Milyenek a nők? 2 füzet.
- 68-71. Véreknótyv. 4 füzet.
- 72-73. A magyar nép élce szépe hegyországban. 2 füzet.
- 74-76. Arnyképek. 3 füzet.
- 77-82. A kőszívű ember fia. 6 füzet.
- 83. Milyenek a férfiak?
- 84-89. Politikai divatok. 6 füzet.
- 90-93. Mire megvőnlünk. 4 füzet.
- 94. Oceania. Egy élelyeti világtörténet.
- 95-97. Az elétközött család. 3 füzet.
- 98-99. Felfordult világ. 2 füzet.
- 100. Elbeszélések.
- 101-112. Dekameron. Száz novella. 12 f.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárosnál kapható — az osztrák tartományok számára **Szelinszki György** es. kir. egyet. könyvtárosnál, Bécsben, I., Stephansplatz Nr. 6.

A MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE

A LEGRÉGIBB IDŐKTŐL NAPJAINKIG.

IRTA

PASTEINER GYULA,

Ara füve 6 forint osztr. ért. 352 ábra a szövegben. Félbörbe díszesen kötve 8 fnt o. é.

Caesar és Minca

Zabna (Poroszországban)

üztudomásúlag legnagyobb európai

kutyatenyésztés

arany és ezüst állami és egy-

sületi érmeivel kitüntetve

állandó eladási kiállítás a

nagy fejtűzési obkból.

Schweinitz-Annaburg, Mer-

seburg kerületben; továbbá

vádas-, fűrés- és szal-

on-ebekből, Zahnból.

Arjegyzékek német,

francia s hollandi nyel-

ben, a le-ismertebb eb-

ekből 50 ábrával, ingyen es

bermentve. — A: emes eb-

nevelése, ápolása és idomítási

ánadását annak betegségei-

ben, 4-ik kiadás, legteljesebb

kezikönyv tenyésztők, kedve-

lök és vadászok számára, cu-

span I. rendű kintületéssel

híjazott ebek 50 különböz-

eredeti ábrájával.

10 m.-6 fnt-5 rub.-12.50 fnt

ARANY FÁZÁNHOZ

A vidéki szálloda- és fűrdő-vendéglos urak külön s figyelmébe ajánlom hirdetémenyem.

GÉCZY FERENCZ
első budapesti 2039

elő- és tisztított baromfi-, tojás- és vadász-áru csarnoka
Budapest, IV., Duna-utca 10. sz. az „arany fázánhoz“

ajánl az evadra idek szép tisztított fiatal libát, idek fiatal csirkét és fiatal poulardot. Főráktár Magyarország részére valódi itriai és francia hízalt baromfóból, u. m.: poulard és káppanok, conservek, Ludzsr, naponta friss ludmáj, üzletemben kapható legújanyosabb ár mellett. Tojás (friss) átvezett jóllálás mellett. Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközölletnek.

Singerstr. 15. PSERHOFER J.-féle gyógytisztészek Bécsben.

Vértisztító labdacok előtt győgytisztészek labdacok neve alatt ez utóbli nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan a legételek betegsége, melyben a labdacok erőtlen hatásukat észlelték s nem bizonyították volna. A legmélyebb eszlekekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacok alkalmazása s a legvidékebb és a teljes gyógytisztés eredményezték 1 doboz 15 labdaccal 21 kr., 1 takeres 6 doboz 1 fnt 5 kr., bermentelen utánvét mellett megküldéssel 1 fnt 10 kr (1 takeresnél kevesebb nem küldetik szét). Számítatlan utánvét érkezett, melyek iróli hálát mondanak a labdacokról, melyeknek a legkülönfélebb és legsúlyosabb betegségeknél gyógyulást hoztak. A ki csak egyszer kiserletet tett velük, tovább ajánlja.

A sok köszönő iratból közlünk néhányat:

Waldhofen az Ybb meli. 1880 november 21. Nyilvános köszönet!

Tekintetes ur! 1862 óta szenvedtem aranyeres bántalmában és húgyrökdobban; orvosollomnak is magamat, de minden siker nélkül, bajom mind rosszabbá vált, úgy hogy 140 múltalal haves hástűt és doztam, (a belek összenagrodásán következten); teljes étvágytalanság állott be, s mielőtt csak a legesélyesebb jóssággal bírt az én hűres foglyaluzamra, mely orszámban több idült fagyagnak gyorsan véget vetett, dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságonnal, elhatároztam magamat az ön vertisztító labdacok alkalmazására, hogy ezen apró labdacok segítségével megostromoljam sok évi aranyeres bántalmamat. Egyáltalán nem resem önnek bevalani, miszerint régi bajom idgy heti használat után egész tökéletesen meggyógyult, s én ezen labdacokat ismeretlen körben a legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen nincs semmi ellenvetéssem, ha ön ezen soraimat, — jóllehet névalírás nélkül — nyilvánosság alá öhajlja becsajtani.

Kauder Karoly. Mely tiszteltelt Bécs, 1881 február 30

Tekintetes ur! Előve becsájva azt, miszerint valószínűleg valamennyi gyógyiszer használ jóssággal bír az ön hűres foglyaluzamra, mely orszámban több idült fagyagnak gyorsan véget vetett, dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságonnal, elhatároztam magamat az ön vertisztító labdacok alkalmazására, hogy ezen apró labdacok segítségével megostromoljam sok évi aranyeres bántalmamat. Egyáltalán nem resem önnek bevalani, miszerint régi bajom idgy heti használat után egész tökéletesen meggyógyult, s én ezen labdacokat ismeretlen körben a legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen nincs semmi ellenvetéssem, ha ön ezen soraimat, — jóllehet névalírás nélkül — nyilvánosság alá öhajlja becsajtani.

C. V. T. Csenev, 1874 máj. 17. Mely tiszteltelt Bécs, 1881 február 30

Tek. uram! Miatán „vértisztító labdacok“ nömért, ki sok évi idült gyomorbajban és tégasagatlásban szenvedtet, csak az életnek visszaditák, hanem fátal erőt is szerettek nek, nem állhatok ellen, más hasonló bajokban szenvedők kérdésnek, és kérésnek: nekem utolag 2 takeresnek küldés postánvétel mellett e csodálatos labdacokból.

Spistek Balász. Mely tiszteltelt Bécs, 1881 február 30

Tek. uram! Miatán „vértisztító labdacok“ nömért, ki sok évi idült gyomorbajban és tégasagatlásban szenvedtet, csak az életnek visszaditák, hanem fátal erőt is szerettek nek, nem állhatok ellen, más hasonló bajokban szenvedők kérdésnek, és kérésnek: nekem utolag 2 takeresnek küldés postánvétel mellett e csodálatos labdacokból.

Amerikai közsvény-kenőcs. Ezen szer eltávolít a hasat, kétségeitől legjobb szer minden közsvényes és csuszba baj, nevezetesen hágyerkecsében, tágasagatlás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fal-szagatlás, stb. stb. ellen. 1 fnt 20 kr.

Chinai toilette-szappan. a legtökéletesebb szappan, legújabb találmány, szappan-nyújtás terén. Használata után a bőr bárony sima less és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fagy-balszam. Pserhofer J.-lét, évek óta legbiztosabb szernek van elismerem, mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr.

Élet-essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek) megromlott gyomor, ross emésztés s indennemű áltelt bajok ellen, kitűnő hátszisz. Egy üvegece 20 kr.

Valamennyi francia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kívánatra pontosan és legolcsóbban beszeresztek.

Postal küldemények 5 fnton aluli megrendeléseknek csakis az összeg előleges beklidése mellett, nagyobb összegűeknél utánvételt is eszközölletnek.

A legjobb elősorolt specialitász kapható Budapesten, **TÖRÖK JÓZSEF** gyógytisztészek iratában, király-utca 12. sz. alatt is. 11695

11-ik SZÁM. 1885. BUDAPEST, MÁRCZIUS 15. XXXII. ÉVFOLYAM.

Előfizetés félétekek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 fnt
POLITIKAI ÚJDONSÁGOK együtt: félévre... 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 8 fnt
félévre... 4 •

Csupán a POLITIKAI ÚJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 fnt
félévre... 3 •

Külföldi előfizetésekre a postalg meghatározott vitellél is csatlolandó.

A PADISA KAFTÁNJA.

Visszaemlékezés Mészáros Lázárra.

TELEKI SÁNDORTÓL.

Három nap egymás után — 1849. márczius 1., 2. és 3. — folyt a csata Medgyes alatt. Azok, kik legelől voltak a csatában, akkor hallottak először ágyuszót, s akkor szagoltak először puskaport. Pár nappal az előtt Kiss Sándor székey huszár-vezéreddel hoztuk ki Székelyföldről, hol mi ketten, Gál Sándor és Gábor Áron segítségével szerveztük őket. Egy része lándzsával és kígyenesített kaszával volt fölfegyverezve, igazi Dózsa György népe, fekete czondrapoztó zekében, magas tetőjű, széles karimájú székely kalapban, s többnyire bocskorban.

Élelmes nép a székely és furdangos; tulajár eszén a nállalval okosabb embernek is. Most is a legrosszabb ruhájába öltözkdött s otthon hagyta eszmáit, mert tudta, hogy egyenruhába öltöztetik a Bem apó táborában, s ha levégia az ellenségéből a maga részét, haza megy, ujdontas-ujon kapja mit ujon hagyott otthon.

Harmadik nap este hátrálnunk kellett: elfogyott a lökézetlet.

Este magához parancsol Bem tábornok, s azt mondja:

— Löszerkészletünk fogy, a czünder majdnem elfogyott; pedig czünderes puskánk a legjobb fegyverünk; s legjobb embereink azzal vannak fegyverkezve. Őrnagy ur rögtön indul nagybányára, ott szorgalmazza a löporgyártást. Készittessen kétszer-háromszor annyit, mint eddig. Jó indulattal, erélylyel és erős akarattal semmi sem lehetetlen. Onnan mielebb Debrezenbe megy, egyenesen Kossuthhoz, átadja neki ezt a levelet. Azért küldöm önt, mert tapasztalásból tudom, hogy Magyarországon jobban boldogul az ember szóval, mint írással. Járjon a nyakukra, s küldjön municiót, mentől többet, s mentől hamarabb. Maros-Vásárhelyről indítsa rögtön a tartaléksereget az összes lökézetlettel Holdvilág felé. Kérem hívja Szálbeck kapitányt s jöjjön vele vissza.

Visszafeletem Szálbeckkel, ki tábornoki tisztje volt. A tábornok folytatá:

— Kapitány ur! Teleki őrnagyot kíséri Maros-Vásárhelyre, onnan a rezerválutánam, vagy előmbé siet.

— Mi a terve tábornok urnak? — kérdé Szálbeck.
Az őreg ur nagyot nézett Szálbeckre, s bámulva kérdé:
— Tud ön hallgatni?
— Igen.
— Na hát én is tudok. Induljanak rögtön!

Nagybányára érkezvén, lázas tevékenységgel készittetem a löport annyira, hogy az egyik löpor a szárazsáton a túlságos fűtés következtében felrobbant. Szerencsére emberélet nem esett áldozatul, hirtelen egy másikat hevenyészünk helyébe, s a gyártás nagyban folyt. Debrezenben mentem. Kellemetlenül lepott meg az a hir, hogy Kossuth távol van. Bem levelet átdad-

tam Nyáry Pálnak, ki a honvédelmi bizottmányban Kossuthot helyettesítette. Nyáry szives, jó indulattal viseltetett irántam, s kora fiatalaságom óta nagyon jóakaróm volt. Felkarolta ügyemet, személyesen vezetett el Stein ezredeshez, ki a hadügyminiszter szárnysegéde volt, a szervezés és fölszerelést nagy szakértelemmel és buzgósággal vezette. Nyáry átadta Steinnek Bem levelet és rögtön rendelkezett.

— Mikor akar elmenni? — kérdé Stein.
— A mint a czündereket kapom, azonnal.
— Akkor még ma indulhat, én holnap utáná indítom.
— Jobb lesz tán, ha megvárom; így biztosabb és nyugodtabban mehetek.

Az iroda ajtaja felnyilt s Mészáros Lázár, a

Telexi Sandor jersy fényképe után. MÉSZÁROS LAZÁR.